

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Rektorn vid Lindeskolan 3
per.sundelius@lindesberg.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Lindeskolan 3
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Lindeskolan 3

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lindeskolan 3 besöktes av Skolinspektionen den 9–11 april 2013.

Fakta om skolan

Lindeskolan 3 är en gymnasieskola som vid tillsynsbesöket har totalt 260 elever. Skolenheten erbjuder fyra nationella program; el- och energiprogrammet (EE)/ elprogrammet, industritekniska programmet (IN) / industriprogrammet, naturvetenskapsprogrammet (NA) och teknikprogrammet (TE). Till skolenheten tillhör också specialutformade program.

Lindeskolan 3 är organiserad i fyra programarbetslag, ett för vardera EE, IN, NA och TE. Lindeskolan 3 är en av fyra skolenheter som ingår i Lindeskolan. Lindeskolan 3 leds av en rektor och delar skollokaler, viss personal samt samarbetar med Lindeskolan 1, 2 och 4. Eleverna kommer huvudsakligen från Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora kommuner.

I de dokument som Skolinspektionen begärt in inför tillsynen från Lindeskolan 3 redogörs kunskapsresultaten per program och för Lindeskolan 1, 2, 3 och 4 sammanslaget. Den nationella statistiken avser även den de fyra skolenheterna tillsammans samt specifikt för de olika nationella programmen.

Av den nationella statistiken framgår att eleverna på Lindeskolan 3 i högre grad fullföljer utbildningen inom fyra år än elever på motsvarande program i riket. Undantaget är eleverna på specialutformat program som fullföljer utbildningen inom fyra år i något lägre grad. Det naturvetenskapliga programmet klarar sig bra i jämförelse med riket vad gäller den genomsnittliga betygspoängen och andelen behöriga till universitet och högskola. Medan elprogrammet och teknikprogrammet ligger under genomsnittet för riket. Det senaste två åren har värdena för teknikprogrammet legat mycket under riket. 2012 var det till exempel endast 59 procent av eleverna från teknikprogrammet som blev behöriga till universitet eller högskola (jfr rikets 91) och genomsnittligt betygspoäng var 11,8 (jfr rikets 14,1).

Eftersom elevantalet är under 10 på industriprogrammet saknas nationell statistik för detta program.

Helhetsbedömning

För Lindeskolan 3 varierar kunskapsresultaten mellan programmen där naturvetenskapsprogrammet klarar sig bra vid en jämförelse med riket medan elprogrammet och framförallt teknikprogrammet klarar sig sämre. De låga resultaten för vissa program innebär att skolan behöver intensifiera arbetet med att alla elever ska uppnå examensmålen och kunskapskraven. I detta arbete behöver skolan till exempel ta reda på om det finns elever som inte når kunskapskraven, inte på grund av svårigheter att för-

stå det specifika ämnet utan på grund av bristande kunskaper i det svenska språket. Dessa elever ska då få studiehandledning på modersmålet.

Eleverna på Lindeskolan 3 fullföljer sin utbildning inom fyra år i relativt hög grad men några program har låg grad av behörighet till universitet och högskola och lågt genomsnittligt betygspoäng i jämförelse med riket. För att höja kunskapsresultaten behöver skolan arbeta med att utveckla arbetsformer för att stimulerar eleverna att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Alla elever behöver bland annat ges möjlighet till reellt inflytande över det egna lärandet. Lärarna behöver ta reda på de olika elevernas intressen, behov och erfarenheter och utgå från det i planeringen av undervisningen. Lärarna behöver också ge eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen och låta utvärderingarna vara ett verktyg i skolans utveckling av utbildningen.

Vidare behöver rektorn och lärarna förbättra uppföljningen av utbildningen och analysera kunskapsresultaten i relation till undervisningens kvalitet för att förbättra kunskapsresultaten. I dag är inte kunskapsresultaten utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå men skolenheten saknar arbetsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat över tid och utifrån olika faktorer såsom undervisningens kvalitet på ämnes-, program- och gruppnivå. Rektorn för Lindeskolan 3 behöver klargöra för lärarna hur rektorn vill arbeta och ge lärarna kontinuerlig pedagogisk ledning samt se till att skolenhetens kvalitetsarbete bedrivs kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet.

Lindeskolan 3 bedriver en verksamhet som i de flesta avseenden uppfyller författningarnas krav. De flesta brister som Skolinspektionen redovisar i detta beslut är dock brister som även framkom vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn år 2009.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande samt att lärarna får pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn måste ansvara för att det vid den egna skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

- Rektorn måste ansvara för att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Lindeskolan består av fyra skolenheter som vardera leds av en rektor. Lärarna är organiserade i programarbetslag som leds av en programsamordnare. Flera av lärarna som undervisar i de gymnasiegemensamma ämnena undervisar på flera program och ibland på flera rektorsområden. Rektorn för Lindeskolan 3 träffar lärarna några gånger per termin på arbetsplatsträffar och för de flesta program, på programråd en gång per månad. En gång per vecka träffar rektorn programsamordnarna.

Tillsynen visar att det varierar i vilken omfattning lärarna uppfattar att de får pedagogisk ledning. Rektorn för Lindeskolan 3 försöker att ta till vara på de tillfällen då rektorn har ärenden ut i verksamheten för att träffa elever och lärare. Ibland användes dessa tillfällen för att föra samtal om undervisningen och elevernas lärande men det finns ingen systematik i verksamhetsbesöken. Av intervjuer framgår att ämnesutveckling till stor del sker på enskilda lärares initiativ. För några program bygger programutvecklingen också till stor del på enskilda lärares initiativ och leds inte av rektorn eller programsamordnaren medan programutvecklingen för andra program leds av programsamordnaren med stöd från rektorn.

Lärare i gymnasiegemensamma ämnen undervisar på flera program och skolenheter. Enligt rektorn har lärarna på gemensamma fortbildningsdagar för alla fyra skolenheterna, arbetat med program- och andra nationella mål utifrån Skolverkets utbildningspaket. Rektorer på de fyra enheterna följer däremot inte upp eller ansvarar för att lärarnas undervisning utgår från de nationella målen, bland annat examensmål, som är relevanta för de olika programmen och enheterna. Lärarna saknar därmed kontinuerlig pedagogisk ledning i arbetet med att undervisningen och verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Lindeskolan har utarbetat gemensamma rutiner för hela gymnasieskolans kvalitetsarbete. Rutinerna består av att programarbetslagen avslutar läsåret med att följa upp arbetet utifrån målen i arbetslagets arbetsplan. Underlaget sammanställs och rapporteras till skolledningen som skriver fram en gemensam kvalitetsredovisning för gymnasieskolan som helhet vilken även infattar varje skolenhet. Alla programarbetslag på Lindeskolan 3 följer inte denna rutin. När rutinerna inte följs minskar lärarnas förutsättningar för delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Av tillsynen framkommer att kvalitetsarbetet inte fullt ut genomsyrar skolans faktiska arbete. Rektorn och lärarna tar inte i tillräcklig omfattning de nationella målen och kunskapsresultaten som utgångspunkt i sin analys av skolenhetens förbättringsbehov eller för planeringen av utvecklingsarbetet.

Skolenheten har sammanställningar av kunskapsresultaten på programnivå men de är inte tillräckligt detaljerade för att utgöra underlag för att analysera skillnader mellan olika kurser, ämnen och programs kunskapsresultat. Rektorn saknar därmed relevant underlag för att planera, följa upp och utveckla utbildningen inom enheten och har därmed inte redskap för att kunna utvärdera huruvida de åtgärder som vidtas får avsedda effekter. Lärarna har god uppföljning av sina ämnen och av enskilda elevers kunskapsresultat men skolenheten saknar arbetsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat utifrån bland annat elevers frånvaro, antalet åtgärdsprogram, grupper och undervisningens kvalitet.

Lindeskolan redovisar gemensamt gymnasiets och varje skolenhets resultat på en övergripande nivå. Varje skolenhets dokumentation är inte tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Dokumentationen ger inte en samlad bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov och ger därmed inte förutsättningar för elevers och vårdnadshavares inflytande. Dokumentationen ger inte heller tillräckligt underlag för huvudmannens prioriteringar och insatser.

Sammantaget behöver rektorn för Lindeskolan 3 utforma sitt pedagogiska ledarskap utifrån skolenhetens specifika behov samt tydliggöra hur man vill arbeta för att ge personalen kontinuerlig pedagogisk ledning. Skolenhetens kvalitetsarbete måste bedrivas kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet och genomsyra arbetet på skolan. Vidare ska dokumentationen ge en samlad bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun en anmärkning.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ger inte elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås den ledning och stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av författningarna framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att lärarna i alltför liten grad stärker elevernas vilja att lära och att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås inte får den ledning och stimulans som behövs för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det varierar mellan olika lärare och ämnen huruvida eleverna stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling och flera av lärarna anser att stora klasser och litet tjänsteutrymme leder till att man i huvudsak fokuserar på att hjälpa eleverna att nå det lägsta godkända betyget, E, på bekostnad av möjligheten att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven att nå längre. Av den betygsdokumentation Skolinspektionen tagit del av framkommer även att det finns kurser där ingen elev nått högre betyg än det lägsta godkända.

Sammantaget behöver rektorn och lärarna säkerställa att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt och nå längre i sin kunskapsutveckling enligt utbildningens mål.

Författning

3 kap. 3 § skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna har inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska de fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Tillsynen visar att eleverna i alltför begränsad omfattning ges ett reellt inflytande över undervisningen vad gäller arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det finns exempel på ämnen där eleverna ges inflytande men i andra fall har läraren gjort en färdig planering som styr undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. I dessa fall har eleverna inte något inflytande eller så är möjligheter till inflytande begränsat till att bestämma hur och när kunskaperna ska redovisas.

Tillsynen visar vidare att vissa lärare ger eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen medan andra inte gör det. Intervjuer med rektorn så väl som lärare visar att det inte finns någon gemensam strategi för elevutvärdering av undervisningen och inte heller hur skolenheten såväl övergripande som i enskilda ämnen ska arbeta för att eleverna ska få möjlighet till inflytande över det egna lärandet.

För många elever är det oklart vilka forum för samråd som finns på Lindeskolan 3. Av intervjuer framgår att det finns klassråd men att frekvensen av mötena varierar. En del klasser har klassråd flera gånger per termin medan andra klasser inte har haft något på över ett år. Det framgår också att intresset från elevernas sida att driva frågor i klassråden och tilltron till att de kan förändra frågor av betydelse i många fall är litet. De flesta men inte alla program har programråd där representanter för eleverna deltar.

Skolinspektionens tillsyn visar att inflytande för elever och forum för samråd med eleverna på Lindeskolan 3 har varierande kvalitet och förekommer mer eller mindre regelbundet.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan har inte rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Skolenheten har inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Anmälan till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av tillsynen framkommer att när personal på skolenheten får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Rektorn ser till att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Däremot anmäler rektorn inte kränkningarna till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år för varje enskild verksamhet upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Lindeskolan 3 har en plan mot kränkande behandling som är gemensam med övriga skolenheter på Lindeskolan. Planen saknar slutsatser från en aktuell kartläggning av behoven på Lindeskolan 3 som sedan ska ligga till grund för konkreta åtgärder som ska sättas in för att förebygga kränkande behandling på Lindeskolan 3.

Det möter inga hinder att flera samverkande skolenheter upprättar en gemensam plan. Dock måste varje ingående skolenhets särskilda behov och förutsättningar tydligt framgå.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen, Lgy 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ger inte studiehjälp på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av författningarna framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. En elev skall få studiehjälp på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av tillsynen framkommer att det på Lindeskolan 3 finns ett antal elever med annat modersmål än svenska. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna ses inte studiehjälp på modersmålet som en stödåtgärd. Det finns inte heller någon elev på skolan som erhåller den formen av stöd.

Rektorn måste säkerställa att studiehjälp på modersmålet erbjuds de elever som behöver det.

Författning

9 kap. 9 § 2010 års gymnasieförordning

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, utredarna Helena Boëthius, Christina Lindh, Yvonne Hoffmann samt enhetschef Gunnar Olausson.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Ingela Djurberg
Utredare/Föredragande

Bilaga Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan och i förekommande fall fritidshem redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens verksamhet avseende förskola och vuxenutbildning redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).